

Centar za ekologiju i održivi razvoj (CEKOR)
Center for Ecology and Sustainable Development
CEKOR, Korzo 15/13, 24 000 Subotica, SERBIA
Fax: 381 (0) 24 523 191, www.ckor.org

Saopštenje CEKOR, Subotica, www.ckor.org

Skoro 659 Miliona eura za 2017. godinu u direktnim i nedirektnim subvencijama za ugalj sprečava Srbiju u napretku ka energetske tranziciji

26.03.2019. Državne subvencije za iskopavanje i sagorevanje uglja u Srbiji daju uglju neopravdanu prednost u odnosu na druge izvore energije i sprečavaju tranziciju prema održivom i efikasnom energetskom sistemu, pokazuje nova studija, (1) objavljena juče, koju je naručio Sekretarijat Energetske Zajednice.

Država Srbija je, prema najnovijem istraživanju, tokom 2017. godine dala direktnih subvencija u iznosu od EUR 84.37 miliona a indirektnih subvencija u visini od EUR 574.38 miliona u koje se računa ne plaćanje emisije CO₂ i tolerisanje neprofitabilnosti javnog preduzeća EPS u visini od EUR 574.38– ukupno 659 miliona EUR .

Zemlje zapadnog Balkana su u periodu od 2015 do 2017 godine direktno subvencionisale iskopavanje i sagorevanje uglja sa čak 504 miliona eura. Srbija je izdvojila čak 299,35 miliona eura u direktnim subvencijama za sektor uglja tokom tog perioda, ili skoro 100 miliona eura godišnje – što je najveći iznos među državama zapadnog Balkana.

Najveću korist od subvencija je imala PEU Resavica, dok je vlada otpisala stare dugove Elektroprivrede Srbije i pružila podršku u obliku garancija za uzimanje kredita za izgradnju TE Kostolac B3 i ugradnju filtera na druge termoelektrane.

Sveukupno, Srbija je u periodu od 2015.-2017. godine subvencionisala ugalj skoro tri puta više nego obnovljive izvore energije, koji su dobili 102.4 miliona eura (2), iako je za očekivati da će podrška za obnovljive izvore energije porasti kada se budu pustile u rad još neke vetroelektrane pre 2020. godine.

Uz direktne subvencije, zemlje zapadnog Balkana daju i indirektno subvencije termoelektranama na ugalj. Prema studiji, zbir indirektnih subvencija u regionu je za 2017 godinu iznosio 1,06 milijardi eura . Najveći udeo u ovome su neplaćene emisije CO₂, jer još uvek ni jedna država u regionu nije u obavezi da plati naknadu za emisije CO₂, za razliku od članica EU. Prema studiji Energetske zajednice, Vlada Srbije je samo u 2017 godini propustila priliku da prikupi 484 milion eura u naknadama za CO₂ koje se mogu upotrebiti za nove investicije u čistije izvore energije. Međutim, ne treba zaboraviti da će sve termoelektrane morati plaćati ovu naknadu već u roku od nekoliko godina, a najkasnije po ulasku u EU, tj. prema nekim naznakama do ovoga će morati doći i pre ulaska u EU.

“Srbija, kao i svaka zemlja zapadnog Balkana, mora poštovati pravila iz ugovora sa Energetskom zajednicom i Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, koja zabranjuju državne subvencije preko kojih određene firme stvaraju prednost na tržištu,” objasnio je Zvezdan Kalmar.

“Ovo nije samo pitanje naših obaveza – važno je i za građane i za investitore da postoje jasna pravila koja stvaraju pravedne uslove na tržištu i sprečavaju bacanje javnih sredstava na zastarele tehnologije. Krajnje je vreme da vlada Srbije prizna da je spaljivanje uglja za dobijanje električne energije stvar prošlosti i da se državna pomoć što više usmeri ka štednji energije, energetske efikasnosti i obnovljivim izvorima,” zaključio je predstavnik CEKOR-a.

Kontakt:

Zvezdan Kalmar, CEKOR, vodana@gmail.com, +381655523191

Dodatne informacije:

(1) Studija je dostupna ovde: https://www.energy-community.org/news/Energy-Community-News/2019/03/25.html#_ftn1

(2) Izvor: 2015.: <http://www.eps-snabdevanje.rs/obnovljivi-izvori/Documents/Izvestaj%202015.pdf>

2016.: http://www.eps-snabdevanje.rs/obnovljivi-izvori/Documents/20170228_JP%20EPS%20Ogranak%20EPS%20Snabdevanje_Izvestaj%20o%20otkupu%20EE%20od%20povlascenih%20proizvodjaca%20za%202016%20godinu.pdf

2017.: <http://www.eps-snabdevanje.rs/obnovljivi-izvori/Documents/Izvestaj%20garantovanog%20snabdevaca%20za%202017%20godinu%20za%20sajt%20Ogranka%20EPSS.pdf>